

ЈУ Туристичка организација
општине Фоча

ЈУ Туристичка организација општине Фоча

Тел. +387 (0) 58-212-416; Ул. Његошева 18, 73300 Фоча, емаил: to.foca@yahoo.com

www.focagavajuce.com Туристички инфо центар: +387 (0) 58-210-180,

Туристичка организација регистрована код Основног суда у Требињу, Рн 1-1796-00;
ЈИБ: 4401944520006

**ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ
за 2022. годину**

ЈУ ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ОПШТИНЕ ФОЧА

Фоча, март 2023. године

“На основу члана 71. Закона о туризму („Службени гласник Републике Српске, број 45/17), члана 17. тачка 1) Закона о систему јавних служби („Службени гласник републике Српске“, бр. 68/07, 109/12 и 44/16) и члана 26. Одлуке о усклађивању акта о оснивању Туристичке организације општине Фоча („Службени гласник Општине Фоча“, бр. 10/11 и 6/19), Управни одбор Јавне установе Туристичке организације општине Фоча, на Првој редовној сједници, дана 30.09.2019. године доноси СТАТУТ ЈАВНЕ УСТАНОВЕ ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ОПШТИНЕ ФОЧА.

ДЈЕЛАТНОСТИ ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Основни програмски циљеви, послови и задаци Туристичке организације су:

1. Промоција туризма општине Фоча;
2. Унапређивање и промоција изворних вриједности општине Фоча, као што су традиција, обичаји, етнолошко благо;
3. Стварање претпоставки за валоризацију туристичких ресурса општине Фоча;
4. Сарадња и координација са привредним субјектима који обављају туристичку дјелатност и остале дјелатности које су директно или индиректно повезане са туристичком дјелатношћу, ради заједничког договарања, утврђивања и спровођења политике развоја туризма и његове промоције у оквиру стратегије развоја Републике Српске и општине Фоча;
5. Промоција и организовање културних, умјетничких, спортских и других скупова и манифестација које доприносе развоју туристичке понуде општине Фоча;
6. Подстицање развоја подручја општине Фоча која нису укључена или су недовољно укључена у туристичку понуду општине Фоча;
7. Подстицање и организација активности усмјерених на заштиту и одржавање културно-историјских споменика и других материјалних добара од интереса за туризам и њихово укључивање у туристичку понуду;
8. Организовање акција ради очувања туристичких простора, унапређивања туристичког округа и заштите животне средине на подручју општине Фоча;
9. Израда програма и планова промоције туризма у складу са стратегијом туризма и програмских активности Туристичке организације Републике Српске;
10. Реализовање програма боравка студијских група, пружање осталих сервисних информација и услуга туристима;
11. Сарадња са удружењима, невладиним организацијама из области туризма;
12. Сарадња са другим туристичким организацијама у Републици Српској односно Босни и Херцеговини;
13. Обрада података о броју и структури туриста на подручју општине Фоча, те прикупљање и обрада свих других показатеља битних за праћење извршења постављених циљева и задатака и то најмање једном у шест мјесеци на годишњем нивоу;
14. Оснивање туристичко-информативних центара;
15. Учествовање у дефинисању циљева и политике развоја на нивоу града општине Фоча;
16. Посредовање у пружању угоститељских услуга у селу, у апартманима, собама за изнајмљивање и кућама за одмор;
17. Обезбјеђивање и израда информативно-пропагандног материјала којим се промовишу туристичке вриједности општине Фоча, као што су: штампање

публикација, аудио и видео промотивни материјал, промоција путем веб-портала, сувенири, презентације;

18. Вођење евиденције обвезника боравишне таксе на подручју општине Фоча који не уплаћују или неуредно уплаћују боравишну таксу;

19. Организовање испита за стицање звања туристичког водича за туристичка подручја која обухватају територију на којој се оснивају међуопштинске туристичке организације;

20. Сарадња са надлежним органом Општине Фоча при одређивању радног времена угоститељских објеката на територији општине Фоча;

21. Други послови од интереса за промоцију туризма на подручју општине Фоча, у складу са посебним прописима;

22. Спровођење анкета и других истраживања у циљу утврђивања оцјене квалитета туристичке понуде на територији општине Фоча;

23. Израда извјештаја о извршењу задатака, анализа и оцјена остварења програма рада и финансијског плана Туристичке организације и израда извјештаја и информација за потребе ТОРС-а;

24. Прикупљање података за потребе информисања туриста;

Туристичка организација је у току 2022. године настојала испунити Законом и Статутом предвиђене обавезе, као и активности и задатке планиране Програмом рада за 2022. годину. Активности ЈУ Туристичке организације општине Фоча груписане су у сљедеће области:

1. Израда промотивно-пропагандног материјала и остале промотивне активности
2. Учешће на сајмовима и презентацијама
3. Организација манифестација
4. Посјета група и појединаца
5. Активности у области регистрације приватног смјештаја
6. Учешће у изради и имплементацији пројеката
7. Организовање рада туристичко-информативног центра
8. Остале активности

1. ИЗРАДА ПРОМОТИВНО-ПРОПАГАНДНОГ МАТЕРИЈАЛА И ОСТАЛЕ ПРОМОТИВНЕ АКТИВНОСТИ

Везано за једну од најважнијих дјелатности Туристичке организације, а то је обезбјеђивање промотивног, односно информативно – пропагандног материјала којим се промовишу туристичке вриједности јединице локалне самоуправе, у 2022. години реализоване су сљедеће активности:

1.1. ЈУ Туристичка организација општине Фоче је у 2022. години у више наврата израђивала и постављала промотивне билборде на улазу у град. Овогодишњи мотиви били су везани за промоцију манифестација, рафтинг Таром и Дрином, понуду НП Сутјеска, „ИРФ Свјетског првенства у рафтингу Бања Лука-Фоча 2022.“... Испред просторија Туристичке организације на рекламном панелу урађена је графичка

припрема, штампање и поставка плаката са мотивима који су били усклађени догађајима и активностима Туристичке организације (Новогодишњи празнични мотиви, Свјетско првенство у рафтингу, колажни мозаик везан за туристичку понуду). Пред новогодишње празнике Туристичка организација припремила је разноврстан промо материјал: рекламне кесе са графиком Сат-куле, роковнике и календаре са најатрактивнијих туристичких локација. За потребе промоције манифестације „ОК фест“ штампане су рекламне мајице. У сусрет празницима украшене су канцеларије, декорисан простор Инфо центра, као и дрвене кућице и изложбене тезге које су биле постављене на градском тргу у склопу инсталираног клизалишта, односно Новогодишњег мини сајма креативаца.

1.2. Значајне промотивне активности остварене су кроз информације, обавјештења и фотографије путем сајта Туристичке организације, друштвених мрежа, као и кроз извјештаје штампаних и електронских медија.

1.3. У туристичком магазину „ТУ Магазин“ објављен је текст под називом „Уживај у магији Фоче“ уз богат избор фотографија са најатрактивнијим локацијама и текст у коме су представљене бројне туристичке атракције Фоче које привлаче туристе из цијелог свијета, посебно љубитеље авантуре и адреналинског доживљаја.

1.4. Промотивне активности реализоване су и путем интерактивног излога који се налази у Улици краља Петра у склопу Инфо центра ТО Фоча.

1.5. Овогодишња кампања под слоганом „Упознај Фочу“ покренута је емитовањем промотивног филма „Доживи Фочу са емоцијом“. Аутор видеа је позната маркетиншка агенција „Маниа“ из Бања Луке. Онлајн кампању чине и 14 кратких видеа који су интегрални дио видео материјала. Сам видео је динамичан, модеран и одабиром ове верзије промо филма смо изашли из „зоне комфора“ радећи нешто другачије и иновативно. Филмом су обухваћене активности и дестинације тако да се промовишу: рафтинг, кајакинг, зип лајн, јахање коња, планинарење, као и дестинације Националног парка Сутјеска са атрактивним језерима, природни феномен „Пјешчане пирамиде“, кањон Таре, прашума Перућица... Промо филм као и форме кратких видеа емитовани су на свим дешавањима током године. Кампања „Упознај Фочу“ настављена је кроз организацију многобројних манифестација, учешћем на сајмовима и догађајима, медијским представљањима као и путем друштвених мрежа.

1.6. Пратећи савремене трендове у оглашавању и промоцији, ТО Фоча прилагођавала је путем ГО-БО пројектора тематске промотивне слајдове на најзначајнијим дешавањима у нашој општини.

1.7. На Алтернативној телевизији из Бања Луке, емитован је промотивни филм Туристичке организације општине Фоча у трајању од 30 дана у најгледанијим терминима, као и бројне промотивне емисије током године. На РТВИС такође је емитован промо филм Туристичке организације у најгледанијим терминима и снимљене су промотивне емисије.

1.8. Представници више медијских и продукцијских кућа организовали су снимање неколико промотивних емисија од којих издвајамо емисије у продукцији Балкан Трип ТВ, БХТВ, РТРС, РТС, РТ Војводина, РТ Крагујевац, РСГ Сарајево, БН ТВ, "REC Production" (емисија Стилиграм), ТВ Прва, РТЦГ (изјава за радио и телевизију и часопис „Дан“), „Глас Српске“, „Пљеваљске новине“...

2. УЧЕШЋЕ НА САЈМОВИМА И ПРЕЗЕНТАЦИЈАМА

Учешће на сајмовима је најкраћи пут за остваривање првог контакта са потенцијалним партнерима. Сајамске манифестације су основни и најважнији елемент маркетиншког представљања. Неки од бенефита сајмова су: представљање и промоција производа, успостављање пословних контаката, размјена знања, допринос отварању радних мјеста, олакшавање позиционирања на тржишту.

Због квалитетне промоције природних и културно-историјских потенцијала, туристичких производа и манифестација као и директног контакта са циљним групама заинтересованим за посјете нашој општини, сваке године Туристичка организација учествује на значајним сајмовима туристичке привреде у земљи и окружењу.

2.1. Јубиларна манифестација "Дани Српске у Србији", десета по реду ове године је организована у више градова у Србији. Идеја је да се Србији и њеним грађанима на увијек нов и јединствен начин представи Република Српска и њени потенцијали. Свечаном отварању манифестације у Народном позоришту у Београду присуствовала је Туристичка организација општине Фоча, као и највиши представници Србије и Српске. Пригодном бесједом манифестацију је отворио предсједник Владе Републике Српске Радован Вишковић. Промоција туризма Републике Српске у Београду је презентована на штанду постављеном у Кнез Михаиловој улици, гдје је представљена и туристичка понуда општине Фоча.

2.2. Туристичка организација је учествовала на обиљежавању Свјетског дана туризма, који је ове године уприличен у Бијељини уз пригодан програм. Овогодишња тема Свјетске туристичке организације била је „Поново размишљамо о туризму“.

2.3. На конференцији јединица локалне самоуправе Горње-дринске регије и јединица локалне самоуправе које гравитирају овој регији, представник Туристичке организације општине Фоча одржао је презентацију на тему туристичке понуде општине Фоча.

2.4. Представници Туристичке организације општине Фоча учествовали су на Регионалној конференцији „Сарадња институција, јавног и приватног сектора и Невладиних организација“. Конференција је одржана на Палама на Економском факултету, а специјални гост је био Министар просвјете, науке и технолошког развоја Србије Бранко Ружић.

2.5. У оквиру 2. Међународног сајма туризма „Бања Лука 2022“ на штанду Туристичке организације Републике Српске, Туристичка организација општине Фоча и Национални парк „Сутјеска“ заједно су промовисали разноврсну туристичку понуду општине Фоча. Сајам туризма у Бања Луци протекао је у знаку опоравка и обнове туристичког сектора, а посебан акценат је стављен на понуду авантуристичког туризма Српске – рафтинг, планинарење, параглајдинг, националне паркове, еко-етно понуде,

љетну понуду планина, туристичка дешавања и манифестације. Сајам је окупио преко 70 излагача, а посјетиоци су могли да се увјере у богату туристичку понуду излагача из Црне Горе, Србије, Турске, Хрватске...

2.6. Представници Општине Фоча и Туристичке организације учествовали су на бројним дешавањима поводом обиљежавања Дана града Крагујевца. Свечана сједница Скупштине града Крагујевца, Ђурђевдански карневал, Ретроспективна изложба архивске грађе рок групе „Смак“, концерт поменуте групе, само су дио програма и организације градских свечаности. Била је то прилика да се учврсти досадашња успјешна сарадња са представницима града Крагујевца, као и да се договоре даљи правци размјене међусобних искустава и заједничких активности.

2.7. Туристичка организација заједно са Националним парком „Сутјеска“ представила је туристичку понуду на 43. Међународном сајму туризма у Београду. Наступ туристичких организација из Српске на највећој туристичкој манифестацији у региону организовало је Представништво Републике Српске у Србији у сарадњи са Туристичком организацијом Републике Српске. По свим критеријумима – значају, обиму и квалитету Сајам туризма у Београду је једна од најуспјешнијих манифестација у земљи и региону. На сајму је учествовало 350 учесника из 25 земаља широм свијета (Србија, Црна Гора, Хрватска, Словенија, Грчка, Турска, Тунис, Египат, Словачка...). Сајам туризма у Београду под слоганом „Између планина и мора“ веома је медијски испраћен учешћем многобројних медијских кућа, блогера, инфлуенсера...Посјетиоци су били у прилици упознати многобројне атракције општине Фоча и туристичке дестинације кроз разноврстан штампани и видео промо материјал, а понуђени су и оригинални домаћи производи. Посебно интересовање посјетилаца Сајма било је за разноврсну туристичку понуду НПС, рафтинг Таром и Дрином и природни феномен „Пјешчане пирамиде“, а то и јесу компаративне предности наше општине.

2.8. Туристичка организација општине Фоча учествовала је на „Сајму домаћих производа-Рудо 2022“. Сајам промовише и чува од заборава старе занате, рукотворине и вриједности које се традиционално његују комбинујући се са модерним начином пословања. Поред продајно-изложбеног дијела на којем су излагачи представили своје производе и услуге, организатори су припремили едукативни, културно-умјетнички и забавни садржај за излагаче и посјетиоце сајма.

2.9. Туристичка организација општине Фоча учествовала је на регионалној манифестацији „Златне руке Подриња“ која је одржана у Вишеграду у Андрићграду. На овом догађају представљени су и промовисани традиционални занати, рукотворине и домаћи производи, а дистрибуиран је и промотивни материјал. Учешћем на оваквим манифестацијама истиче се важност традиције и очувања националног идентитета јер поштовањем традиције чува се култура и обичаји свог народа.

2.10. Туристичка организација је присуствовала на Гала вечери у Херцег Новом на којој је представљен нови слоган Туристичке организације Херцег Нови и најављени догађаји за наступајућу сезону. Била је то прилика да се размјене искуства са колегама о правцима развоја и унапређења будуће сарадње.

2.11. Туристичка организација се одазвала на конференцију „Туризам обogaћује: Туризам развојна шанса Републике Српске“ која је одржана у Бања Луци у Банском двору. Конференцију је организовала Унија удружења послодаваца Републике Српске у сарадњи са Министарством трговине и туризма у Влади Републике Српске уз подршку USAID Пројекта за развој одрживог туризма у БиХ. Кроз панел дискусије су размотрени стратешки правци развоја туризма и утицај туризма на економски развој Републике Српске, развој туристичких производа и људских потенцијала у туризму, те презентовани примјери добре праксе у туризму Републике Српске.

2.12. Италијанска невладина организација CISP кроз пројектне активности „Nature Bosnia“ у сарадњи са агенцијом Агенда 21 наставила активности на „Мапи заједнице“ подручја НПС, и том приликом Туристичка организација је учествовала у радионици на Тјентишту.

2.13. Туристичка организација представила се на „Петровданском базару“ у Калиновику, манифестацији изложбено-продајног карактера, на којој су учествовали произвођачи ручних, занатских, умјетничких радова и пољопривредних производа.

2.14. У оквиру промоције домаће производње коју у оквиру пројекта „Наше је боље“ и у склопу шире манифестације - Крсне славе града Требиња традиционално организују Привредна комора Републике Српске и Подручна привредна комора Требиње Туристичка организација општине Фоча је представила производе карактеристичне за наше подручје и кроз промо материјал и изјаве за медије представила нашу општину на најбољи могући начин.

2.15. Присуствовали смо на завршној конференцији пројекта „ТУРИЗАМ, АДРЕНАЛИН, РАФТИНГ, АВАНТУРА“ (Т.А.Р.А.), гдје су представљене реализоване активности и остварени резултати. Циљ пројекта је развој и промовисање прекограничног простора општине Фоча и Плужине, као јединствене туристичке дестинације за активни туризам.

2.16. Учествовали смо у тематској радионици у склопу пројекта АДРИЛИНК у организацији Националног парка „Сутјеска“. Тема радионице је била „Валоризација и промоција природног и културног пејзажа Националног парка „Сутјеска“. Као учесници радионице развијали смо нови модел управљања одрживог туризма усмјереног на смањење сезоналности туризма кроз валоризацију природних и културних пејзажа као заједничких добара која се могу посјетити током цијеле године.

2.17. Након што је Музеј Старе Херцеговине организовао изложбу тифлотехничких помагала и промоцију аудио водича и флајера на Брајевом писму, у оквиру пројекта „Додир прошлости-инклузија у музеју“ Туристичка организација је такође дала подршку Удружењу слабовидних, омогућивши кроз туристичке брошуре на Брајевом писму да туристичке информације буду доступне и овој категорији посјетилаца. У просторијама Туристичке организације уручено је предсједници Међуопштинске организације слијепих и слабовидних лица Дари Ђајић 50 примјерака интегрисане туристичке брошуре општине Фоча на Брајевом писму.

2.18. На захтјев невладине организације Асоцијација средњошколаца у Босни и Херцеговини, ЈУ Туристичка организација општине Фоча донијела је одлуку о учешћу у пројекту Асоцијације средњошколаца у БиХ под називом „Социјални дан“. Циљ пројекта је да ученици на један дан мјењају своје школске клупе за неко радно мјесто, те стичу искуство и појам о томе шта би вољели да раде након школовања. У Туристичкој организацији ученик другог разреда Медицинске школе упознао се са нашим радом.

2.19. Туристичка организација учествовала је на 19. сједници Координационог одбора Туристичке организације Републике Српске у Добоју и на 20. редовној сједници КО ТОРС-а одржаној у Бијељини.

2.20. Туристичка организација општине Фоча учествовала је на „Сајму завичаја“ у Новом Саду који је окупио више од сто излагача. Том приликом представљена је комплетна туристичка понуда наше општине кроз брошуре, гастро специјалитете карактеристичне за наш крај и кроз медијске наступе.

3. ОРГАНИЗАЦИЈА МАНИФЕСТАЦИЈА

Планирани догађаји важни су јер привлаче туристе у дестинацију, доприносе маркетингу дестинације, те дјелују као катализатор развоја других елемената туристичке понуде.

Имајући у виду значај који различите туристичке манифестације доприносе промоцији туристичких вриједности општине Фоча, Туристичка организација је и у протеклој години организовала своје традиционалне манифестације, осмислила и организовала нове догађаје и подржала дешавања која својом организацијом значајно доприносе промоцији туризма на подручју општине Фоча.

3.1. „ИРФ СВЈЕТСКО ПРВЕНСТВО У РАФТИНГУ БАЊА ЛУКА-ФОЧА 2022“

Свјетско првенство у рафтингу у организацији Међународне рафтинг федерације најзначајнији је спортски догађај у БиХ у 2022. години који је дао огроман допринос промоцији туризма на нашим просторима. У Бања Луци је организована свечана церемонија отварања, док је свечана церемонија затварања Првенства одржана у Фочи гдје су и додјељене главне награде. На Свјетском првенству у рафтингу је учествовао 61 тим из 22 државе.¹Трке на Врбасу су биле у дисциплинама спринт, „Н2Н“ и слалом, а на ријечи Тари одржано је такмичење у дисциплини спуст. Такмичари су дочекани у Фочи на Тргу краља Петра. Уз топлу добродошлицу и обраћање начелника Општине Фоча и директора Туристичке организације, такмичари су испраћени до кампова гдје

¹ Учесници Свјетског првенства: Аргентина, Аустралија, БиХ, Бразил, Бугарска, Канада, Костарика, Хрватска, Чешка, Њемачка, Велика Британија, Мађарска, Индонезија, Јапан, Казахстан, Монголија, Румунија, Србија, Словачка, Словенија, Сједињене Америчке Државе, Латвија.

су смјештени (17 Рафтинг кампова² су били спонзори и домаћини учесницима Свјетског првенства). Туристичка организација је учествовала и испратила сва догађања током такмичења. Посјетили смо све кампове на којима су такмичари смјештени, пружили помоћ и логистичку подршку, угостили велики број медијских кућа, дизајнирали, штампали и постављали промотивно-пропагандни материјал, уручили награде, продужили радно вријеме Инфо центра.

3.2. ОК Фест

ЈУ Туристичка организација општине Фоча је прије и током трајања ОК феста на Тјентишту, вршила промоцију самог догађаја, који је од велике важности за укупну туристичку промоцију Фоче. Ове године је Туристичка организација дала велики допринос самој организацији догађаја кроз повезивање гостију и пружаоца услуге смјештаја на територији цијеле општине.

У оквиру манифестације ОК фест Туристичка организација Фоча је дистрибуирала промотивни материјал путем Инфо центра фестивала и промовисала туристичку понуду Фоче кроз емитовање промо филма на „мејн стејџу“.

У припреми и реализацији фестивала учествовао је координатор испред Туристичке организације општине Фоча, који активно сарађује са организатором током цијеле године.

Такође, Инфо центар Туристичке организације је посредовао у организовању превоза на све концерте у склопу ОК феста, у сарадњи са омладинским организацијама.

3.3. Конференција беба

У сарадњи са Општином Фоча организована је традиционална манифестација „Конференција беба“. Побринули смо се да све пријављене бебе буду награђене пригодним поклонима и да уживају уз богат забавни програм. Овај догађај има за циљ да упозна јавност о неповољној демографској слици у Републици Српској и проблему недовољног рађања, да младим људима пружи подршку у њиховим настојањима да планирају и оснивају породицу, као и да истакне важност промовисања породице и породичних вриједности и значаја рађања и повећање наталитета.

3.4. Спортске љетне игре Фоча 2022.

У сарадњи са ОК Маглић организовне су „Спортске љетне игре Фоча 2022“. Манифестација је одржана у насељу Лазареву, на популарној плажи Крвавац. Велика заинтересованост учесника и гледалаца на овом спортско-промотивном догађају само је потврдила један од циљева организатора, а то је популаризација спортско-такмичарских активности код младих.

Значај овог дешавања у нашем граду и уопште бављења спортом или било којим другим обликом физичке активности је корисно и пожељно како за одрасле, тако и за дјецу. Бављење спортом чува и унапређује здравље, утиче на физички развој, развој

² Камп „Мата“, Рафтинг клуб „Дрина -Тара“, Камп „Highlander“, Спортско-рекреативни центар „Тара рафт“, „Дучели“ ДОО, Камп „Ивона“, Камп „Кањон Тара“, Берселум д.о.о. Камп „Trio lux resort“, Рафтинг камп „Outdoor resort Tara Sport“, Камп „Тара-87“, Рафтинг камп „Конак“, Рафтинг камп „ДМД“, Рафтинг камп „Рајска ријека“, Рафтинг центар „РТ“, Rafting republic „Wild river“, Рафтинг центар „Три воденице“, Рафтинг клуб „Калиста“.

вјештина код дјетета и на усвајање моторичких вјештина. Управо због свега тога циљ је био да се промовише спорт и његове позитивне вриједности.

3.5. Мини сајам креативаца

У сусрет Васкршњим празницима, у склопу Мајских свечаности на Тргу краља Петра и у мјесецу априлу у Фочи одржан је „Мини сајам креативаца“ који је трајао четири дана. На 11 штандова, ручно израђене украсне предмете изложили су фочански креативци, међу којима су били Удружење „Трачак наде“, ОШ „Веселин Маслеша“ и Дјечији вртић „Чика Јова Змај“. Иако су на сајму учествовали углавном излагачи који резултате својих умијећа излажу неколико година било је и нових излагача који су показали свој оригиналан празнични асортиман.

3.6. Дринска авантура

Током реализације пројекта „Дринска авантура“ Туристичка организација Фоча је промовисала манифестацију кроз гостовање на радио и ТВ емисијама и пружила потребну логистичку подршку.

3.7. Дан спорта

Туристичка организација је на Тјентишту у сарадњи са Националним парком „Сутјеска“ организовала једнодневну манифестацију „Дан спорта“. Више од сто спортиста у Долини хероја је уживало у игри и дружењу. Била је то прилика и да се омладинци упознају са изузетним природним и културно-историјским вриједностима најстаријег националног парка у БиХ.

3.8. Концерт Камерног хора

У оквиру Мајских свечаности Туристичка организација је у сарадњи са Центром за културу и информисање у Храму Светог Саве организовала концерт Камерног хора из Источног Сарајева. Главни руководилац и диригент Камерног хора је наш суграђанин Раде Радовић. Широко је дијапазон остварења хора свих ових година од учествовања на бројним богослужењима од историјске важности за Митрополију дабробосанску и Српску православну цркву, снимања компакт дискова и документарних филмова, затим преко здружених наступа у извођењима вокалних и вокално-инструменталних дијела, до стотине концерата и наступа у БиХ, земљама регије и широм Европе, Шведске, Италије, Немачке, Русије, Словачке, Пољске, Данске, Грчке... Камерни хор јединствен је на простору некадашње Југославије и једини образовни огранак на којем се свеобухватно изучава црквена музика, која је дио српске музичке баштине. На престижном интернационалном хорском такмичењу у Превезу у Грчкој остварио је лауреатски резултат освојивши двије златне медаље у главној и још једној категорији, те специјалну награду.

3.9. Дан биодиверзитета

Туристичка организација учествовала је и у обиљежавању Дана биодиверзитета у Националном парку „Сутјеска“. Циљ догађаја је промоција богатог биодиверзитета НПС са нагласком на агро-биодиверзитет, побољшање сарадње свих субјеката укључених у пројекат као и повећање мотивације заједничког рада и доприноса унапређењу туристичке понуде НПС. Догађај се организује у оквиру пројекта АИД 012003-Натур Босниа Херцеговина: заштићена подручја и одрживи развој у Босни и Херцеговини кога финансира Италијанска Агенција за развојну сарадњу (AGENZIA ITALIANA PER LA COOPERAZIONE ALLO SVILUPPO AICS). Посјетиоци су били у прилици дегустирати специфична јела везана за богат биљни свијет фочанског краја: намазе и пите од сријемуша, пите од боровница, пите са јабукама, гурабије, проје од домаћег кукурузног брашна са копривом, сокови од боровнице и смрекове бобе, џемове, слатка, чајеве и уља од биља са Зеленгоре...

3.10. Турнир у мини одбојци

Туристичка организација у сарадњи са ОК Маглић организовала је „Турнир у мини одбојци“. На Тргу краља Петра велики број екипа, различитих узраста такмичили су се развијајући колективни спортски дух остварујући основни циљ, а то је подстицање дјеце да се у што већем броју баве физичком активношћу.

3.11. Кајак кану Дрина фест

У протеклој туристичкој сезони организован је први “Кајак кану Дрина фест“ на почетном току ријеке Дрине, од Рафтинг кампа Бастаси до Аква парка Ушће. Циљ манифестације је промоција новог туристичког производа, кајакинга и кануинга, промоција ријеке Дрине, као и промоција природних љепота дуж комплетног тока ријеке до самог центра града. Један од циљева је и подршка идеји младих да организују клуб и да се баве овом спортском дисциплином. На базену Аква парка Ушће учесници су демонстрирали вјештине вожње на кајацима и кануима и омогућили бројним малишанима да се опробају у вожњи чамаца. Манифестацији је присуствовала и тв екипа познатог серијала „У акцији са Тамаром“, којој смо омогућили да сними све туристичке атракције наше општине. Емисија ће бити емитована у текућој години.

3.12. Тамичење у пливању

Љето у Фочи обогатила је и манифестација „Такмичење у пливању“ у организацији Туристичке организације. Основни циљ је промоција Аква парка Ушће и афирмација спортских активности. Око 80 учесника окушало је спортску срећу у различитим категоријама. За најуспјешније такмичаре обезбјеђене су дипломе и пригодне награде.

3.13. ТВ емисија Караван РТРС-а

Поводом 30 година постојања Радио телевизије Републике Српске овај Јавни сервис симболично је реализовао 30 емисија из општина и градова Републике Српске и Брчко Дистрикта. Караван РТРС је гостовао у нашој општини и у емисији представио језгро

локалне заједнице, туризам, културно-историјске знаменитости, васпитно - образовне установе, културно – умјетничка друштва, људе са необичним занимањима, спортисте, удружења (ловце и риболовце) и све оно што је специфично и вриједно у нашој општини. Туристичка организација је била дио Организационог одбора и активно учествовала у свим сегментима овог догађаја.

3.14. Гастро фест

Гастро фест је манифестација коју смо организовали у склопу емисије Караван РТРС-а. Циљ манифестације која је окупила преко 20 излагача је промоција гастро културе као једног од важних сегмената комплетне туристичке понуде наше општине. На овој смотри представили су се угоститељи, пекари, разна удружења попут планинарског, риболовачког, ловачког, Удружење пчелара, сеоска домаћинства, рафтинг кампови, као и појединци који се баве производњом оригиналних производа карактеристичних за овај крај. Овогодишњи Гастро фест организован је на платоу испред Музеја Старе Херцеговине.

3.15. Football Friends

Турнир „Football Friends“ је 16. пут организован у нашем граду, као један од најквалитетнијих омладинских такмичења на југоистоку Европе, који је био одскочна даска за бројне наде и таленте, данас позната фудбалска имена. На Градском стадиону за трофеј пријатељства борили су се омладинци „Црвене звезде“, „Војводине“, „Ријеке“, „ Академије Пандев“, „Жељезничара“, „Борца“, никшићке и фочанске „Сутјеске“. У оквиру овог догађаја промовисана је и монографија „Фудбал-мост пријатељства“ а љубитељи фудбала имали су прилику да уживају у квалитетној игри и да буду свједоци стасавања будућих фудбалских звијезда. Туристичка организација је активно учествовала у реализацији овог догађаја.

3.16. Бајк авантура

Туристичка организација и Удружење Фоча ТУР организовали су бициклистичку манифестацију „Бајк авантура“ . Са Трга краља Петра кренуло је око 50 учесника који су возили три етапе: Фоча-Бастаси; Косман Поље-Тјентиште и Тјентиште-Фоча. Након прве етапе организован је прелет преко зип лајна на ушћу Сутјеске у Дрину. За све учеснике „Бајк авантуре“ организовано је дружење и ручак на Тјентишту.

3.17. Три котлића

Туристичка организација је у дворишту објекта ЛУ“Бакић“, популарној Беговој кући организовала манифестацију „Три котлића“. С обзиром да су припремана јела, која традиционално у оквиру својих активности спремају ловачко, риболовачко и планинарско удружење, кроз манифестацију су промовисане природне љепоте, односно планине, ријеке и шуме, уз представљање гастро културе фочанског краја карактеристичног за ловни, риболовни туризам и планинарење. Циљ је да се на крају туристичке сезоне окупе планинари, риболовци, ловци и сви љубитељи природе, како би уз дегустацију јела из котлића (планинарски пасуљ, ловачки гулаш и риболовачка

чорба) разговарали о унапређењу туристичке понуде наше општине у протеклој сезони и плановима за наредну.

3.18. Дани боровнице

Туристичка организација општине Фоча организовала је манифестацију „Дани боровница“ у августу на двије локације. Првог дана уз богат културно-умјетнички програм (КУД Бечеј, КУД Краљево) у Фочи на Тргу краља Петра многобројни посјетиоци имали су прилику дегустирати производе од боровнице: сокове, слатко, ликере, чај од боровнице, домаће колаче и пите од овог бобичастог воћа. Туристи су почашћени и свјежим боровницама, а с обзиром да је манифестација имала и продајни карактер омогућена им је и куповина свјеже боровнице и производа од боровнице.

Други дан манифестације „Дани боровнице“ организован је уз подршку Туристичке организације Требиње. Испред Инфо центра Туристичке организације Требиње организована је презентација боровнице и различитих производа који се справљају од ове драгоцене биљке. Догађај је био промотивно-продајног карактера.

3.19. Зима у Фочи

У оквиру манифестације „Зима у Фочи“ Туристичка организација је учествовала у организацији неколико активности. Након што је на Градском тргу инсталисано клизалиште са продајно изложбеним објектима, Туристичка организација је декорисала кућице, организовала продају сувенира, новогодишњег накита и рукотворина и обезбједила продавцима логистичку подршку. За дочек Православне Нове године Туристичка организација је припремила послужење за наше суграђане који су присуствовали свечаности на градском тргу.

3.20. Новогодишњи сајам креативаца

У сусрет Новогодишњим празницима, у склопу манифестације Зима у Фочи на Тргу краља Петра и у мјесецу децембру у Фочи одржан је „Мини сајам креативаца“ који је трајао седам дана. На 11 штандова, ручно израђене украсне предмете изложили су фочански креативци, међу којима су били Удружење „Трачак наде“, ОШ „Веселин Маслеша“ и Дјечији вртић „Чика Јова Змај“. Иако су на сајму учествовали углавном излагачи који резултате својих умијећа излажу неколико година било је и нових излагача који су показали свој оригиналан празнични асортиман.

4. ПОСЈЕТА ГРУПА И ПОЈЕДИНАЦА

Промоцији туристичке понуде општине Фоча ван граница наше државе, доприносе организоване посјете страних организација, појединаца и неформалних група који у нашу општину долазе као дио реализације већих пројеката. Након посјете циљаних дестинација и стечених утисака, ове групе обављају различите врсте промоције кроз израду флајера, брошура и видео материјала. Поред тога што промовишу своје пројекте, њихове активности имају велики значај и у промоцији туристичких крајева које посјећују.

4.1. У нашој општини је снимљена хуманитарна емисија „ Радна акција са Тамаром“. Туристичка организација је омогућила екипи да сними и обиђе све најатрактивније локације наше општине. Поред рада на градилишту снимљени су и прилози о Медицинском и Богословском факултету. Екипа је снимала и Пјешчане пирамиде³, Рафтинг⁴ (били су и учесници наше манифестације „Кајак кану Дрина фест“), Национални парк Сутјеска⁵ (Спомен комплекс, Музеј, Видиковац, Пријевор, планину Зеленгора).. Поводом снимања емисије, на позив ауторке присуствовали смо уселењу одабране породице у реновирану кућу гдје смо уручили пригодне поклоне екипи, као и породици. Емисија „Радна акција са Тамаром“ ће се емитовати на ТВ Прва.

4.2. ТО је угостила екипу БХТ1 и омогућила им да ураде репортажу Националног парка Сутјеска⁶ која је емитована у емисији „Јутро за све“.

4.3. Више медијских кућа које су биле дио Свјетског првенства у рафтингу угостили смо у Рафтинг центру Бастаси.

4.4. Организовали смо и омогућили снимање три емисије у продукцији Балкан Трип ТВ о занимљивим туристичким локацијама општине Фоча. Прилози за серијал „Лепше од Париза“ снимани су на Златном Бору, Ергели Веленићи и домаћинству Ковачевић на Врбници.

4.5. Били смо дио организације снимања терена од стране Центра за кинематографију Републике Српске са циљем снимања за брошуре филмских локација.

4.6. Туристичка организација је и ове године организовала дочек и омогућила камп простор, храну и забаву у Националном парку „Сутјеска“ на Тјентишту, учесницима EUROPRAD-а. Фоча је незаобилазна успутна станица Француским авантуристима у оквиру пројекта EUROPRAD који путују Европом и за 22 дана пређу 8000 km и за то вријеме обиђу 20 земаља. На свом путовању возе своју „националну класу“ аутомобил Пежо 205.

³ Овај јединствени геоморфолошки феномен настао је дугим низом година, ерозијом тла и под утицајем агресивне спреге мразева, љетних врућина, киша и јаких вјетрова. Обликом и саставом подсећају на пирамиде у Колораду (САД), Доломитима (Италија) или на пирамиде у Ђавољој Вароши (Србија).

⁴ Кањон Таром, дугачак 82 km, дубином од 1.300 m, први у Европи, а послије кањона Колорада други у свијету.

⁵ Национални парк Сутјеска је најстарији и највећи национални парк у БиХ и због својих природних вриједности, љепоте и очуваности 2000. године уврштен је у II категорију ИУЦН-а (Одјељење УН-а за заштиту природе и природних добара). У оквиру парка налази се седам глечерских језера која се због своје изузетне љепоте често називају „горске очи“: Орловачко (1.500 мнв), Штиринско(1.677 мнв), Котланичко(1.514мнв), Доње Баре(1.500 мнв), Горње Баре(1.550мнв) и Бијело језеро(1.417мнв).

⁶ Најврдједнији бисер у низу природног блага Националног парка Сутјеска је строго заштићен резерват Перућица, једна од ријетких сачуваних прашума Европе. У самом срцу Прашуме налази се водопад Скакавац , висок преко 75м. Налази се на тентативној листи UNESCO-а. У склопу НПС је и Маглић- планина са највишим врхом у БиХ (2.386 мнв).

5. АКТИВНОСТИ У ОБЛАСТИ ЛЕГАЛИЗАЦИЈЕ ПРИВАТНОГ СМЈЕШТАЈА

5.1. У току 2022. године настављене су активности Туристичке организације општине Фоча на регистрацији и категоризацији објеката за смјештај. Пред почетак туристичке сезоне објављен је позив свим пружаоцима услуга у категорији апартмани, собе за изнајмљивање и куће за одмор, као и пружаоцима туристичких услуга на селу, да се региструју и на тај начин легализују свој бизнис. Ова активност дала је резултат повећања броја новорегистрованих. Сви пружаоци поменутих услуга смјештаја, промовисани су путем сајта и друштвених мрежа ТО Фоча.

Паушални износ боравишне таксе за категорије смјештаја: собе за изнајмљивање, куће за одмор и апартман за подручје општине Фоча износи 20 КМ по лежају. Законским прописима омогућено је физичким лицима да пружају угоститељске услуге смјештаја, припремања и служења хране и пића у кућама за одмор, апартманима и собама за изнајмљивање, уколико закључе уговор са Туристичком организацијом, туристичком агенцијом или другим правним лицем које обавља угоститељску или туристичку дјелатност као претежну дјелатност.

6. УЧЕШЋЕ У ИЗРАДИ И ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ ПРОЈЕКТА

6.1. Са циљем обезбјеђења средстава из алтернативних извора финансирања и обезбјеђења средстава за програмске активности Туристичка организација прати јавне позиве, припрема пројектне приједлоге и аплицира на доступне пројектне конкурсе. Туристичка организација је на Јавни конкурс за финансирање пројеката у области туризма и угоститељства у 2022. години које је расписало Министарство трговине и туризма, аплицирала пројекат „Унапређење промоције туристичке понуде општине Фоча, кроз набавку савремене електронске опреме“. Пратећи трендове у туризму циљ нам је био да кроз овај пројекат, инсталирамо ЛЕД билборд путем кога ћемо током цијеле године промовисати туристичку понуду општине Фоча на мјесту које се налази на изузетно видљивој локацији, на раскрсници код Јужног моста слободе, на путном правцу који је веома фреквентан током 24 часа. Лед билборд пружа и одличну видљивост, јер има сопствену расвјету која омогућава видљивост садржаја у било ком дијелу дана, као и у условима различитих временских прилика.

С обзиром да је ресорно министарство одобрило мањи износ новца од оног који је предвиђен буџетом пројекта, умјесто ЛЕД билборда инсталисаће се самостојећа ЛЕД реклама испред просторија Туристичке организације, за који је одобрени новчани износ финансијски прихватљив.

7. ОРГАНИЗОВАЊЕ РАДА ТУРИСТИЧКО-ИНФОРМАТИВНОГ ЦЕНТРА

Сви посјетиоци Туристичког Инфо центра су у прилици да добију све неопходне информације о културним и историјским знаменитостима, манифестацијама, смјештајним капацитетима, угоститељским објектима и њиховој понуди, актуелним дешавањима у граду, као и све друге информације које су важне сваком посјетиоцу.

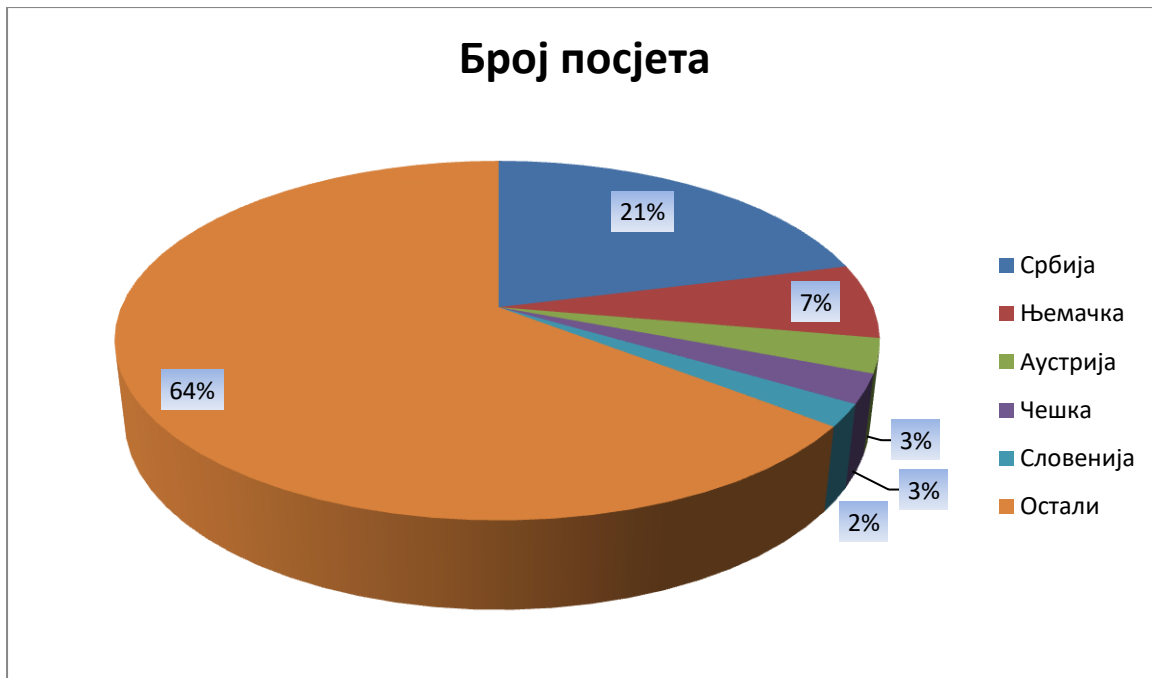
Посебан сегмент у Инфо центру јесте сувенирница гдје је могуће пронаћи велики број различитих сувенира. Сав асортиман сувенира се током године обогаћује неком новом понудом.

Туристима је доступан и интерактивни излог са свим информацијама на српском и енглеском језику.

У 2022.г. остварено је укупно 24% више посјета у односу на прошлу годину. Традиционално највише посјета било је из Србије(21%), затим Њемачке (7%), Аустрије (3%), Чешке (3%), Словеније (2%) и других земаља.

Најчешћа питања посјетилаца су се односила на информације о пјешачким и бициклическим стазама, уз које су тражене и мапе, затим смјештају , ресторанима домаће кухиње, знаменитостима и осталим сервисним информацијама.

МЈЕСЕЦ	БРОЈ ПОСЈЕТА
ЈАНУАР	62
ФЕБРУАР	54
МАРТ	70
АПРИЛ	79
МАЈ	152
ЈУН	200
ЈУЛ	318
АВГУСТ	301
СЕПТЕМБАР	104
ОКТОБАР	98
НОВЕМБАР	75
ДЕЦЕМБАР	83
УКУПНО	1596

Туристи су веома задовољни изузетним природним атракцијама, услугом и љубазношћу туристичких радника, гастрономском понудом, као и угоститељским услугама.

Посјетиоци су веома заинтересовани за рафтинг Таром и Дрином, а велико интересовање је и за дестинације Националног парка „Сутјеска“, као и природног феномена Пјешчане пирамиде. У Инфо центру посјетиоци могу добити и информације о бројним манифестацијама које се организују у општини Фоча.

Замјерке посјетилаца односе се на лошу путну инфраструктуру према туристичким дестинацијама.

ЗЕМЉЕ	БРОЈ ПОСЈЕТА
БиХ/РС	610
СРБИЈА	336
ЊЕМАЧКА	107
АУСТРИЈА	49
ЧЕШКА	42
СЛОВЕНИЈА	32
ФРАНЦУСКА	28
УК	27
НИЗОЗЕМСКА	26
ШПАНИЈА	25
ИТАЛИЈА	25
РУМУНИЈА	25
ХРВАТСКА	25
МОЛДАВИЈА	20
БЕЛГИЈА	20
МАЂАРСКА	20
КАНАДА	20
РУСИЈА	18
САД	14
СЛОВАЧКА	11
НОРВЕШКА	10
ИЗРАЕЛ	10
ШКОТСКА	10
ИРСКА	10
ПОРТУГАЛ	10
МЕКСИКО	9
ПОЉСКА	9
ИНДИЈА	7
УКУПНО	1596

ПРОДАЈА СУВЕНИРА

У понуди Инфо центра је и богат асортиман сувенира, углавном ручно рађени од различитих врста природних материјала, већином са мотивима Фоче. Такође, у Инфо центру могуће је купити и умјетничке слике локалних аутора али и других савремених сликара из региона. У понуди су и разгледнице са мотивима Фоче као и различити информативни материјали брошуре, флајери, мапе.. Укупни приходи од продаје сувенира били су 9 493,50 КМ, од тога 70% или 90% (6 808,15 КМ) исплаћено је комитентима, а 30% или 10% (2 685,35 КМ) комисионару (комисиона провизија, уз напомену да приход од продаје разгледница и свих осталих купљених сувенира припада комисионару у износу од 100%).

У односу на прошлу годину продаја се повећала за 179%.

УКУПНИ ПРОМЕТ ПО МЈЕСЕЦИМА

МЈЕСЕЦ	КОМИСИОНАР	КОМИТЕНТИ	УКУПНО
ЈАНУАР	326,00 КМ	47,50 КМ	373,50 КМ
ФЕБРУАР	301,95 КМ	1421,55 КМ	1 723,50 КМ
МАРТ	50,45 КМ	166,55 КМ	217,00 КМ
АПРИЛ	194,80 КМ	405,70 КМ	600,50 КМ
МАЈ	396,35 КМ	762,65 КМ	1 159,00 КМ
ЈУН	228,70 КМ	812,80 КМ	1 041,50 КМ
ЈУЛ	217,65 КМ	321,85 КМ	539,50 КМ
АВГУСТ	433,75 КМ	603,75КМ	1 037,50 КМ
СЕПТЕМБАР	296,60 КМ	970,40 КМ	1 267,00 КМ
ОКТОБАР	44,40 КМ	140,10 КМ	184,50 КМ
НОВЕМБАР	101,25 КМ	457,25 КМ	558,50 КМ
ДЕЦЕМБАР	93,45 КМ	698,05 КМ	791,50 КМ
УКУПНО	2 685,35 КМ	6 808,15 КМ	9 493,50 КМ

8. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

8.1. Након донесене одлуке Владе Републике Српске (на 185. Сједници одржаној дана 01.09.2022. години донијела одлуку о преносу власништва на моторном возилу, број 04/1-012-2-3242/22, „Службени гласник Републике Српске“ број 90/22) Туристичкој организацији је уручено моторно возило које ће Јавној установи знатно олакшати мобилност, а самим тим и квалитетнији рад у обављању промотивних и других активности. Возило је донација Министарства енергетике и рударства РС, а директору ТО кључеве возила предао је министар Петар Ђокић.

8.2. Туристичка организација је током године организовала излете „Упознај Фочу“ намијењен за циљну групу – студенти. Поред студената из региона, учествовали су и страни студенти који нису крили одушевљење природним љепотама наше општине. Омогућили смо им обилазак природног феномена Пјешчане пирамиде, као и водопада Отеша који се налази у непосредној близини, а у склопу Националног парка Суђеска обишли су Спомен комплекс, видиковце на Пријевору и многе друге природне љепоте овог подручја.

8.3. С обзиром да је програмом рада Туристичке организације планирана припрема и штампа нове брошуре, у сврху њеног што квалитетнијег садржаја, ангажован је фотограф за израду фотографија најатрактивнијих туристичких дестинација, локација, објеката, мотива и активности потребних за израду брошуре. Фотографије ће бити кориштене и за остали штампани промо материјал, као и у друге промотивне сврхе.

10. Наплата боравишне таксе

Према закону о боравишној такси члан бр.12 средства прикупљена по основу боравишне таксе, искључиво се користе за:

1. Обезбјеђивање промотивног, односно информативно-пропагандног материјала којим се промовишу туристичке вриједности јединице локалне самоуправе, односно Републике Српске;
2. Обезбјеђивање и постављање туристичке сигнализације;
3. Реализацију осталих програмских активности туристичких организација на промоцији и унапређењу туризма Републике Српске и јединица локалне самоуправе у складу са законом који регулише област туризма.

Једна од обавеза Туристичке организације је и прикупљање података о броју ноћења и наплати боравишне таксе.

Распоред прихода од боравишне таксе је: 80% прихода уплаћује се на рачун локалних туристичких организација, а 20% на рачун Туристичке организације Републике Српске.

према одлуци Скупштине општине Фоча вриједност боравишне таксе утврђена је у износу од 1.50 КМ по оствареном ноћењу.

По основу боравишне таксе, према подацима Министарства финансија Републике Српске, Ресора за трезор, у 2022. години уплаћено 42.823.47 КМ , а на рачун Туристичке организације општине Фоча 34.258.7 КМ..

У прилогу овог извјештаја достављена је табела појединачних уплата боравишне таксе на подручју општине Фоча за период јануар – децембар 2022. године.

Број: 84/23

Датум: 28.03.2023. год.

**в.д. директора
Споменка Попадић**
